

БЕЛОДРОБНИ ФИБРОЗИ- СИМПТОМИ, ПРИЧИНИ И ТРЕТМАН

С. Арбутина¹, И. Димитровска²

ЈЗУ УК Пулмологија и Алергологија

Пулмоналната фиброза е иреверзибилно заболување кое предизвикува трајно оштетување на белите дробови преку прогресивно создавање на лузни. Симптомите на белодробна фиброза може да вклучуваат: диспнеа при активност, подоцна и во мирување, упорна сува кашлица, замор, губење на тежината, губење на апетитот, барабанести прсти, болки во зглобовите и мускулите. Симптомите на белодробна фиброза имаат тенденција да се влошуваат со текот на времето.

Најчесто, причината за белодробна фиброза не е позната. Ако тоа е случај, тоа се нарекува идиопатска белодробна фиброза. Некои од причините се: третман со радиотерапија во минатото, одредени лекови, хемикалии на работно место или во околината (азбест, силициум диоксид, метална прашина, јаглен), автоимуни болести како реуматоиден артрит или системска склероза, воспалителни болести како саркоидоза и тн. Зголемен ризик од развој на белодробна фиброза се јавува кај: се постари од 60 години, пушачи, лица со позитивна фамилјарна анамнеза, градежни работници и лица кои работат со хемикалии. Пулмоналната фиброза се дијагностицира преку анамнеза, клинички преглед, лабораториски анализи, РТГ на граден кош, КТ на бели дробови, МР на бели дробови, функционални тестови на бели дробови и бронхоскопија со биопсија.

Не постои лек за белодробна фиброза, но постојат неколку достапни третмани. Третманите може да ја забават прогресијата на болеста и да ја олеснат симптоматологијата. Доколку белодробната фиброза се јавува секундарно како резултат на друга болест, треба да се леchi основната болест. Како третман генерално се користи кислородната терапија. Достапни се антифибротични лекови кои може да ја забават прогресијата на болеста. Моментално се достапни два лека: нинтеданиб и пирфенидон. Друга тераписка опција е пулмоналната рехабилитација, која е програма која вклучува вежбање, техники и совети за правилно дишење. Трансплантација на бели дробови е препорака кај тешка белодробна фиброза. За превенција на белодробната фиброза и минимизирање на ризик факторите потребно е откажување од пушење, јадење здрава храна, вежбање и избегнување на експозиција на хемикалии.

Клучни зборови: белодробна фиброза, диспнеа, кислородна терапија

PULMONARY FIBROSIS-SYMPTOMS,CAUSES AND TREATMENT

S.Arbutina¹, I. Dimitrovska²

UC Pulmology and Allergology

Pulmonary fibrosis is an irreversible disease that causes permanent damage to the lungs through progressive scar formation. Symptoms of pulmonary fibrosis may include: dyspnea while doing activities or resting, persistent dry cough, fatigue, weight loss, loss of appetite, clubbing fingers, joint and muscle pain. Symptoms of pulmonary fibrosis get worse over time.

Often, the cause of pulmonary fibrosis is unknown. In that case it is called idiopathic pulmonary fibrosis. Some of the reasons are: radiotherapy treatment in the past, certain drugs, chemicals at work or in the environment (asbestos, silicon dioxide, metal dust, coal), autoimmune diseases such as rheumatoid arthritis or systemic sclerosis, inflammatory diseases such as sarcoidosis, etc. The risk of developing pulmonary fibrosis increases in patients over 60, smokers, patients with a positive family history, construction workers and persons working with chemicals. Laboratory analyses, X-ray of lungs, CT, MRI of the lungs, functional lung tests and bronchoscopy with biopsy.

There is no cure for pulmonary fibrosis, but there are several treatments that can improve the symptoms of this condition. Treatments can slow the progression of the disease and ease the symptoms. If pulmonary fibrosis occurs as result of another disease, the underlying disease should be treated. Oxygen therapy is generally used as a treatment. Antifibrotic drugs are used to slow the progression of the disease. Transplantation of the lungs is a recommended in case of severe pulmonary fibrosis.

For prevention and minimizing risk factors the patients should preferably quit smoking, start eating healthier, exercise and avoid exposure to chemicals.

Keywords: pulmonary fibrosis, dyspnea, oxygen therapy

ИДИОПАТСКА БЕЛОДРОБНА ФИБРОЗА И ПРОГРЕСИВНА БЕЛОДРОБНА ФИБРОЗА – НОВИ ПЕРСПЕКТИВИ

А. Татабитовска, М. Здравеска, И. Исмаили, М. Милетиќ Ѓореска, О. Крстиќ Наковска

ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија – Скопје

Идиопатската белодробна фиброза (IPF) е хронична, фиброзирачка интерстицијална пневмонија од непозната причина поврзана со радиолошки и хистолошки карактеристики на вообичаената интерстицијална пневмонија (UIP). Тоа е ретка болест, со пораст на инциденцата на глобално ниво, поврзана со висок морбидитет, морталитет и економски товар на здравствениот систем. Најчесто се јавува кај постари лица со прогресивно влошување на диспнеата и функцијата на белите дробови